

Nr 141.

Av herr **Pettersson** i Södertälje, om anslag till fortsättande av arbetena med Södertälje kanals ombyggnad.

I underdånig skrivelse den 30 oktober 1918 har vattenfallsstyrelsen hemställt, att för fortsättande av arbetena med Södertälje kanals ombyggnad måtte av riksdagen begäras dels å tilläggsstat för år 1919 ett anslag av 700,000 kronor och ett konjunkturtillägg för åren 1917—1919 av 2,100,000 kronor eller sammanlagt 2,800,000 kronor, dels ock för år 1920 ett anslag av 3,700,000 kronor, varav 1,400,000 kronor äro beräknade utgöra erforderligt konjunkturtillägg för sistnämnda år. Vid motiverande av sitt förslag att fortsätta ifrågavarande arbete enligt den förut fastställda planen, har styrelsen erinrat, att de faktorer, var till härvid i första hand hänsyn böra tagas, äro prisfrågan och frågan om tidpunkten för Mälarens öppnande för den större sjöfarten. Vidkommande arbetslönerna anser vattenfallsstyrelsen, att någon avsevärd minskning av desamma under den närmaste tiden efter fredslutet icke torde vara att räkna med. Vad åter materialprisen, särskilt å järn, beträffar, vore enligt vattenfallsstyrelsens förmenande ett starkt prisfall att vänta. Då nu arbetena för kanalombyggnaden till övervägande del bestode av schaktnings- och muddringsarbeten, vilka utföras med egen arbetsmateriel, vore för dessa arbeten arbetslönerna av avgörande betydelse. Den elektriska drivkraften, som erfordrades för driften av en hel del arbetsmateriel, levererades av vattenfallsstyrelsen själv genom Älvkarleby kraftverk och hade ej undergått någon nämnvärd fördyring. Järnkonstruktioner och maskinella anordningar, särskilt till broar, kunde i huvudsak beställas under de sista byggnadsåren, varför vid ljusnande fredsutsikter vore att hoppas, att materialprisen till dess sjunkit. Vad åter beträffade Mälarens öppnande för den större sjöfarten, så vore den enligt styrelsens förmenande att anse som ett led i vår »fredsberedskap» och för övrigt av så stor betydelse för viktiga delar av landet, att det vore ett riksintresse, att tidpunkten därför ej uppsköttes.

Efter att därefter hava bemött invändningen att samma syfte skulle uppnås genom öppnandet av Hammarbyleden, framhåller vattenfallsstyrelsen i åberopade skrivelsen vidare, att en förlängning av byggnadstiden skulle medföra fördyring dels på grund av ökade administrationskostnader och dels på grund av omständigheter i sammanhang med sättet för arbetenas utförande. Till följd av grundens beskaffenhet komme nämligen grundläggningen av slussen sannolikt att utföras genom grundvattenytans sänkning, varför ifrågavarande arbete, sedan det väl igångsatts, borde drivas till fullbordan på kortast möjliga tid. *En förlängning av arbetstiden skulle här medföra en avsevärd ökning av kostnaderna.*

Chefen för civildepartementet har icke funnit sig kunna helt tillstyrka vattenfallsstyrelsens ifrågavarande framställning, utan under åberopande av nödvändigheten av att med hänsyn till den ansträngda låne-marknaden iakttaga den största varsamhet med auslag, som skola utgå av lånemedel, föreslagit, att av 1919 års riksdag måtte äskas allenast tillhoppa 2,000,000 kronor för Södertälje kanals ombyggnad, varav hälften på tilläggsstat för 1919 och hälften på 1920 års stat.

Utän att bestrida önskvärdheten i allmänhet av den utav chefen för civildepartementet rekommenderade varsamheten vid beviljande av anslag som skola utgå av lånemedel, tillåter jag mig erinra därom, att fall finnas, då en sådan varsamhet rent av kan visa sig oekonomisk — nämligen i de fall, då genom indragning eller avknappning av ett anslag möjligheten förspilles till förvärv av större värden än det inbesparade beloppet eller då extra kostnader till avsevärda belopp förorsakas, vilka genom något mindre njugghet vid anslaget beviljande skulle kunnat undvikas. Ett sådant fall synes just föreligga i nu omnämnda vattenbyggnadsfråga. De värden, som för landets skull kunna vinnas genom ifrågavarande kanals upptagande till förut beslutade större dimensioner, men vilkas utvinnande genom den av Kungl. Maj:t föreslagna avknappningen i det närmast erforderliga anslaget avsevärt fördröjes, äro helt visst större än det belopp som ifrågasättes att inbespara. Då riksdagen beslöt att genom kanalens utvidgning öppna Mälaren för den stora sjöfarten, skedde det förvisso i den bestämda övertygelsen att en sådan sjöfart skulle bliva av stor nationalekonomisk betydelse.

Riktigheten av denna mening har ock kraftigt vitsordats av vattenfallsstyrelsen i dess förut åberopade skrivelse, vari jämväl framhållits den betydande ökning av kostnaderna, som en förlängning av arbetstiden skulle medföra.

Då jag således håller före, att ett beviljande av anslag utan avprutning enligt den från början uppgjorda planen i föreliggande fall i själva verket är bäst förenligt med en klok nationalhushållning, får jag hemställa,

att riksdagen måtte, i överensstämmelse med vattenfallsstyrelsens förslag, för fortsättande av arbetena med Södertälje kanals ombyggnad anvisa *dels* å tilläggsstat för år 1919 ett reservationsanslag av 2,800,000 kronor *och dels* för år 1920 ett reservationsanslag av 3,700,000 kronor.

Stockholm den 21 januari 1919.

Jakob Pettersson.

